

Věnováno Emmě

Autorova poznámka

Jsem zvláště zavázán dr. Aidanu Dodsonovi, dr. Billu Manleymu a Peteru Grose-Hodgeovi za to, že si přečetli první verze mé knihy a měli k ní mnoho užitečných připomínek. Rád bych také poděkoval prof. Geoffrey Martinovi za jeho klíčovou studii k životu a působení Maji, Dr. Davidu Denischovi za materiál k životu Hesireovu, a také edičnímu a produkčnímu oddělení nakladatelství Thames and Hudson (kde vychází originál této publikace, pozn. překl.) za nadšenou podporu a Michaelu Baileymu, jako obvykle, za trpělivost a pochopení.

Smyslem této knihy je umožnit čtenáři zkoumat a také prožívat dějiny a civilizaci starověkého nilského údolí prostřednictvím životů jeho obyvatel. Aby bylo vyprávění plynulé a živé a aby bylo přístupné širokému okruhu čtenářů, výklad se úmyslně vyhýbá obvyklým akademickým varováním, která tak často najdete v pracích o starém Egyptě. Musíme si však být vědomi toho, že naše znalosti o staroegyptské civilizaci jsou neúplné a mnohdy zkreslené. Životopisy, které budete nyní číst, byly sestaveny za pomoci uznávaných historických faktů, obecně přijatých teorií i historických hypotéz – jak doufám, s větším podílem těch prvních a s co nejmenším těch posledních. Čtenáři, kteří se však budou chtít o osudech jednotlivých protagonistů i o diskusích, které se o nich vedou, dozvědět více, najdou v závěru knihy odkazy pro další studium.

Copyright © Thames & Hudson Ltd, 2007
Translation © Hana Navrátilová, Renata Landgráfová, 2008

Z anglického originálu *Lives of Ancient Egyptians*, vydaného nakladatelstvím Thames and Hudson v roce 2007, přeložily Hana Navrátilová a Renata Landgráfová. Jazyková redakce Petr Bosák a Karolína Srncová. Odpovědná redaktorka Zuzana Kupková. Sazba Jiří Pavlík, Petra Tejnická a Osaro Konečná. Vydala Mladá fronta a. s. jako svou 6 905. publikaci. 336 stran, první vydání, Praha 2008

ISBN 978-80-204-1819-7

Knihy Mladé fronty si můžete objednat na adrese:
Mladá fronta a. s. – divize Knihy
Mezi Vodami 1952/9, 143 00 Praha 4-Modřany
e-mail: prodej@mf.cz, tel. 225 276 284
na internetu:
www.mf.cz
www.bookcafe.cz
www.kniha.cz

Printed and bound in Singapore by Tien Wah Press (Pte) Ltd.

VPRAVO

Detail ze sedící vápencové sochy krále Necericheta Džosera z jeho pyramidového komplexu u Stupňovité pyramidy v Sakkáře, 3. dynastie. Džoser změnil vzhled i proporce královských zádušních staveb a stal se zakladatelem věku pyramid.

OBSAH

MZK-UK Brno

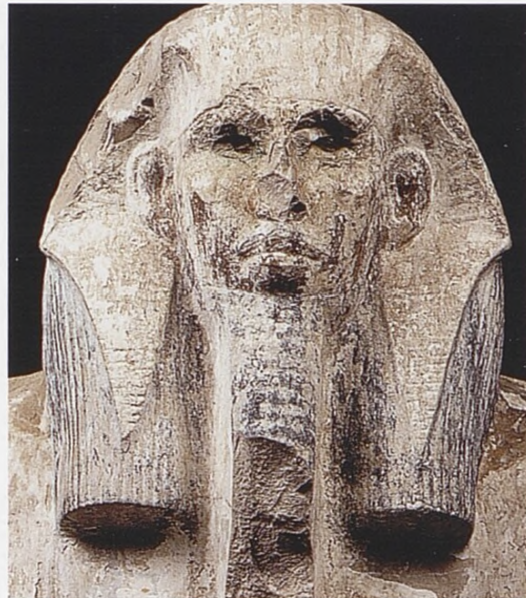
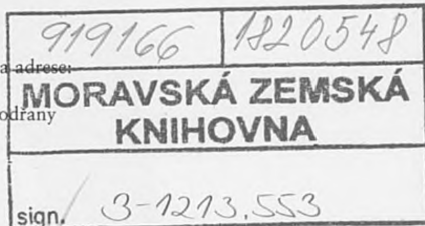
2610359655

Úvod 9

Část první | Kořeny 12
| Archaická doba

- 1 Narmer
První egyptský král 16
- 2 Merneit
První žena, která svírala otěže moci 19
- 3 Den
Vládce-reformátor I. dynastie 21
- 4 Chasechemuej
Předzvěst věku pyramid 24
- 5 Džoser
Stavitel Stupňovité pyramidy 27
- 6 Hesire
Vrchní zubař na Džoserově dvoře 30
- 7 Imhotep
Architekt a mudrc, který se stal bohem 32
- 8 Mecen
Úředník z povolání 37

94(3)

Část druhá | Éra pyramid 41
Stará říše

9	Hetepheres Matka krále Chufua	44
10	Chufu Pán Velké pyramidy	46
11	Hemiunu Představený prací	49
12	Pernianchu Dvorní trpaslík	51
13	Ptahšepes Královův zeť	53
14	Pepianch Stoletý úředník	55
15	Venis Tajemný panovník	59
16	Mečeči Dvořan a estét	64
17	Mereruka Velký vezír	67
18	Veni Pravá ruka krále	70
19	Harchuf Průzkumník v cizích zemích	74
20	Pepi II. Nejdéle vládnoucí egyptský panovník	78
21	Pepinacht-Hekaib Místní hrdina	81

Část třetí | Občanská válka 85
a obnova země
První přechodná doba
a Střední říše

22	Čautej Strážce pouštních cest	88
23	Anchtifej Lokální vládce v dobách občanské války	89
24	Hemire Prostá kněžka z Dely	92
25	Antef Vasetský král-válečník	94
26	Čeči Vysoký úředník ve službě dvěma králům	96
27	Mentuhotep II. Znovusjednotitel Egypta	99
28	Meketre Kancleř za Mentuhotepa II.	104
29	Amenemhet I. Oběť dvorského spiknutí	106
30	Hekanachat Statkář a pisatel dopisů	109
31	Sarenput Kníže Elefantíny	111
32	Hapidžefa Krajský správce s duší právníka	114
33	Chnumhotep Dědičný šlechtic	116
34	Ichernefret Svědék Usirových mystérií	119
35	Senusret III. Pán Núbie	122
36	Horverre Velitel expedice	126
37	Sobekhotep III. Prostý člověk, který se stal králem	128

VLEVO

Vápencový reliéf s tváří Hemiunua, Gíza, 4. dynastie. Jako dohlížitel královských prací za krále Chufua odpovídal Hemiunu za stavbu Velké pyramidy.

Část čtvrtá | Zlatý věk 131
Raná 18. dynastie

38	Apopi Asijec na egyptském trůně	134
39	Tao II. Král, jenž zemřel v bitvě proti Hyksósům	136
40	Ahmoše-Nefertari Královská dcera, choť i matka	138
41	Ahmoše, syn Abany Důstojník válečného loďstva	140
42	Ahmoše Pennechet Válečník sloužící čtyřem králům	144
43	Hatšepsut Ženský král	145
44	Senenmut Hatšepsutin oblíbený dvořan	151
45	Thutmose III. Tvůrce egyptského impéria	155
46	Mencheperreseneb Velekněz Amonův	160
47	Rechmire První ministr Horního Egypta	162
48	Dedi Guvernér Západní pouště	165
49	Kenamon Chlubivý vrchní správce	166
50	Nacht Skromný vlastník královské hrobky	168
51	Sennefer Starosta Vasetu	170
52	Amenhotep III. Vládce zlatého věku	173
53	Teje Královna se zájmem o politiku	178
54	Veserhat Písař a patron umělců	182
55	Amenhotep, syn Hapuy Králova pravá ruka	184

Část pátá | Velká hereze 189
Amarnská doba

56	Achnaton Kacířský král	192
57	Nefertiti Skrytá moc za trůnem	196
58	Merire Horlivec v nové víře	201
59	Bak Sochař v čele umělecké revoluce	203
60	Mahu Achnatonův policejní prezident	206
61	Huj Místokrál Kuše (Núbie)	208
62	Tutanchamon Mladičkový panovník	213
63	Anchesenamon Tutanchamonova dětská nevěsta	219
64	Maja Strážce pokladu	220
65	Aj Muž, který přežil všechno	224

Část šestá | Egyptské impérium 229
 | Ramessovská doba

66	Haremheb Zakladatel nového věku	232
67	Sennedžem Řemeslník v údolí králů	237
68	Urchija Cizinec, který se vypracoval na generála	239
69	Jupa Úspěch ve druhé generaci přistěhovalců	241
70	Ramesse II. Největší z faraonů	242
71	Raja Hudebník z Mennoferu	247
72	Chamuset První egyptolog	249
73	Mose Vítěz stoletého soudního sporu	251
74	Didija Vrchní kreslív z cizinecké rodiny	254
75	Merenptah Faraon, který si podrobil Izrael	256
76	Paneb Zločinec recidivista	259
77	Baj Králotvůrce	261
78	Ramesse III. Poslední velký král	263
79	Ramessenacht Velebně ve službách pozdních Ramessovců	267
80	Naunachte Žena, která vydělala nevděčné děti	269
81	Džehutimose Korespondent z těžkých dob	271
82	Panehsi Muž, který se postavil králi	274
83	Hrihor Generalissimus	276

VLEVO

Polychromovaný vápencový reliéf s podobou Aje z jeho hrobky v Amarně, pozdní 18. dynastie. Tento muž, který se později stal králem, je tu zachycen s módní parukou ve stylu Amarnské epochy.

Část sedmá | Soumrak bohů 279
 | Třetí přechodná doba
 | Pozdní doba a Ptolemaiovská doba

84	Vendžebauendžedet Královský oblíbenec	282
85	Osorkon Kníže, který se zapletl do bojů o moc	284
86	Pianchi / Pije První černý faraon	287
87	Harva Správce božské ctitelky	289
88	Montuemhat Správce Théb v nejisté době	292
89	Padiamenemope Vlastník největší královské hrobky v Egyptě	295
90	Neitokret (Nitokris) Božská manželka v královských službách	298
91	Sematauejtefnacht (I.) Velitel královské flotily	300
92	Ahmose II. Uzurpátor, který uzavřel mír s Řeky	303
93	Vedžahorresnet Admirál, který kolaboroval s Peršany	306
94	Vennefer (Onnofri) Lékař-specialista a zručný politik	308
95	Nachthorheb (Nektanebo III.) Poslední domácí vládce Egypta	311
96	Sematauejtefnacht (II.) Očitý svědek dobytí Egypta Alexandrem Velikým	314
97	Padiusir (Petosiris) Věrný služebník svého místního boha	315
98	Ptolemaios I. Makedonský generál a zakladatel dynastie	317
99	Manéthó Otec egyptské historie	320
100	Kleopatra VII. Královna, jež se stala legendou	322

Chronologie a seznam králů 326

Mapa 328

Prameny 329

Další doporučená četba 330

Zdroje ilustrací 334

Rejsřík 335